

Rapport

Projectnummer: 374059

Referentienummer: SWNL-D01

Datum 18-01-2020

Verkenkend natuuronderzoek uitbreiding buisleidingenstraat bij De Kil

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Buisleidingenstraat Nederland
Roosendaal

Verantwoording

Titel	Verkennend natuuronderzoek uitbreiding buisleidingenstraat bij de Kil
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	374059
Referentienummer	Referentienummer
Revisie	D.01
Datum	18-01-2020
Auteur(s)	John van Vliet
E-mailadres	john.vanvliet@sweco.nl
Gecontroleerd door	M. Verkade
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	F. Cammaert
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Kader van het onderzoek.....	5
1.3	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	5
1.3.1	Ligging plangebied	5
1.1.1	Projectbeschrijving	7
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	8
2.1	Toetsingskader	8

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.8

Om dit toetsbaar te maken kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.8

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer

volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure. De provinciale beleidsregels stikstof geven hier een nadere inhoudelijke invulling aan.	8
In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het projectgebied en reikwijdte van effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:	8
• Voortoets: geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn volgt passende beoordeling;.....	8
• Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten volgt ADC-toets;.....	9
• ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.....	9
2.2 Inventarisatie	9
2.3 Analyse van de mogelijke effecten	10
3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming.....	11
3.1 Toetsingskader	11
3.2 Methode	13
3.3 Voorkomende ecotopen	13
3.4 Beschermde soorten.....	14
4 Natuurbeleidskaders	15
4.1 Toetsingskader	15
5 Conclusies en aanbevelingen	18
5.1 Wet natuurbescherming.....	18
5.1.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden.....	18
5.1.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming.....	19
5.2 Natuurbeleidskaders	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Buisleidingenstraat Nederland (LSNed) is van plan om de buisleidingenstraat nabij Woensdrecht uit te breiden met enkele aangrenzende percelen. Omdat het voornemen gevolgen kan hebben voor planten, dieren en gebieden is het noodzakelijk om de eventuele effecten van deze ontwikkeling op natuurwaarden op voorhand in beeld te brengen. Sweco Nederland BV heeft het planvoornemen op verzoek LSNed getoetst aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur. Dit doen wij aan de hand van een verkennend natuuronderzoek, bestaande uit een bureaustudie en een oriënterend veldbezoek. Het kan bij de mogelijke effecten op natuurwaarden gaan om voor in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden kwalificerende habitattypen en soorten. Daarnaast zijn in het plangebied zelf mogelijk vertegenwoordigers van (al dan niet vrijgestelde) soorten beschermd conform art. 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming aanwezig of te verwachten.

Deze rapportage begint met een korte beschrijving van de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden. In de daaropvolgende hoofdstukken worden de mogelijke effecten aan de hand van de onderdelen van het relevante beleidskader beoordeeld. De rapportage sluit af met enkele conclusies en wordt aangevuld met aanbevelingen met betrekking tot de eventueel te nemen vervolgstappen,

1.2 Kader van het onderzoek

Sweco Nederland B.V. heeft het voornemen op verzoek van de provincie aan de volgende wettelijke kaders en beleidsdocumenten getoetst:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - Soortenbescherming;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en beschermde gebieden buiten het NNN, zoals weidevogelleefgebieden, akkervogelgebieden en ganzenfoerageergebieden indien van toepassing

Het verkennend onderzoek richt zich op het verkrijgen van een eerste inzicht in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Aansluitend onderzoeken wij de mogelijke vervolgstappen die genomen moeten worden met betrekking tot soortgerichte inventarisaties, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten eventueel enkele vervolgstappen worden doorgelopen.

1.3 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

1.3.1 Ligging plangebied

De globale ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1. Het plangebied ligt op de grens van de provincies Zeeland en Noord-Brabant tussen de Grindweg en de A58 in de Van den Eijnden polder bij Woensdrecht (figuur 1.1).

Fig. 1.1 Overzicht ligging percelen buisleidingenstraat

De aan te buisleidingenstraat toe te voegen percelen hebben een gezamenlijk oppervlak van 1,6452 hectare. Figuur 1.2 geeft de huidige situatie ter plaatse weer.

Figuur 1.2 Indruk huidige situatie

1.1.1 Projectbeschrijving

Het voornemen is om de percelen na verwerving in gebruik te nemen voor het leggen, beheren en onderhouden van leidingen, conform de kerntaken van LSNed. Daartoe behoort aan- en afvoer van materialen en grondverzet voor het leggen van leidingen, aanvullende inrichtingsmaatregelen en het periodiek beheer en onderhoud daarna. Het perceel zal, als de meeste gronden in de buisleidingenstraat, in pacht worden uitgegeven voor agrarisch gebruik.

Voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden worden de hiervoor gebruikelijke middelen ingezet, te weten maai- en graafmachines, kranen, installatie-apparatuur en transportmiddelen. De start van de werkzaamheden is nog onbekend, maar zal niet eerder dan 2023 zijn.

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure. De provinciale beleidsregels stikstof geven hier een nadere inhoudelijke invulling aan.

In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het projectgebied en reikwijdte van effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets: geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn volgt passende beoordeling;

- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten volgt ADC-toets;
- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is onder meer gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van LNV. Het plangebied maakt zelf geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Niet ver van het plangebied liggen vier Natura 2000-gebieden, te weten Ooster- en Westerschelde, Markiezaat en Brabantse Wal.. Andere Natura 2000-gebieden liggen op afstanden van meer dan 10 kilometer van het plangebied. De ligging van het plangebied ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden is weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Globale ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: Gebiedendatabase Min. LNV)

Tabel 2.1 geeft de globale afstand tot omliggende Natura-2000 gebieden weer.

Tabel 2.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden

Natura-2000 gebieden	Minimale afstand tot plangebied (km)
Oosterschelde	5
Westerschelde	5
Markiezaat	1
Brabantse Wal	3

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

De voorgenomen werkzaamheden beperken zich tot de aan te kopen en in te richting percelen en een van de aard van de bronnen afhankelijk beïnvloedingsgebied daar direct omheen. De werkzaamheden worden volledig uitgevoerd buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Daarmee is een direct effect op de natuurwaarden in die gebieden uitgesloten.

Mogelijke effecten

Effecten zijn hier alleen mogelijk als sprake is van een indirecte ('externe werking') invloed op kwalificerende natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

Licht, geluid en bewegingen afkomstig van de werkzaamheden kunnen een verstorende werking hebben op de soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De inzet van materieel en transportmiddelen kan leiden tot een verhoogde immissie van stikstof op daarvoor gevoelige habitattypen. Diersoorten kwalificerend voor een Natura 2000-gebied kunnen gebruik maken van delen van het plangebied. Of en wat van het voorgaande aan de orde is wordt hieronder beoordeeld.

Kwalificerende diersoorten

Een indirect significant structureel of tijdelijk verstorend effect van de werkzaamheden in het plangebied op kwalificerende diersoorten behorend tot Natura 2000-gebieden is uit te sluiten. Het plangebied ligt met een kilometer weliswaar niet ver van de begrenzing van een Natura 2000-gebied, maar verstorende effecten van licht, geluid en bewegingen reiken niet meer dan enkele honderden meters ver. Tussen het plangebied en deze gebieden liggen zee- en binnendijken, bossen, dorpen en (snel-)wegen. Licht, geluid en bewegingen van de aanlegwerkzaamheden in het plangebied en het daarop volgende beheer, onderhoud en agrarisch gebruik daarvan zijn in de naburige en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden niet meer waarneembaar. Het feitelijk gebruik van de percelen wijzigt niet of nauwelijks ten opzichte van de huidige situatie: ook na het leggen van leidingen zal in hoofdzaak sprake zijn van agrarisch grondgebruik.

Een effect op diersoorten kwalificerend voor een Natura 2000-gebied die gebruik van het plangebied maken kan bij voorbaat en geheel uitgesloten worden. Voor geen van de soorten die behoren tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden bieden de percelen in de huidige en toekomstige situatie een geschikt (onderdeel van het) leefgebied. De betreffende gebieden kennen vooral kwalificerende vogelsoorten van bossen, waterrijke gebieden en oeverlanden, biotopen die op deze percelen niet aanwezig zijn. Ook voor de andere, minder mobiele kwalificerende soorten van Natura 2000-gebieden zijn geen geschikte omstandigheden aanwezig.

Kwalificerende habitattypen

Een mogelijk effect op kwalificerende habitattypen is uitsluitend indirect. Het is alleen in verband te brengen met eventuele extra stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden in de omgeving, als gevolg van de voor de aanlegwerkzaamheden in te zetten machines, apparatuur en transportmiddelen. In de

gebruiksfase daarna zijn geen relevante verschillen ten opzichte van het huidige agrarisch grondgebruik te verwachten.

Onder de habitattypen van de waterrijke gebieden Oosterschelde, Westerschelde en Markiezaat zijn er geen die als bijzonder gevoelig voor stikstofdepositie beschouwd worden. Hiervoor gevoeliger habitattypen daarbinnen liggen op ruime afstand van het plangebied. Dergelijke voor stikstof gevoelige habitattypen zijn wel op de Brabantse Wal aanwezig. De beperkte schaal van de voorgenomen aanlegwerkzaamheden maakt een effect ook in dit Natura 2000-gebied onwaarschijnlijk. De eventuele extra invloed van stikstofemissie afkomstig van werkzaamheden in het plangebied is in de Natura 2000-gebieden waarschijnlijk niet langer meetbaar en kwantificeerbaar. Het gaat hier echter niet om reguliere werkzaamheden in een bestaand gedeelte van de buisleidingenstraat. Het betreft hier een uitbreiding op gronden waarop nu alleen een agrarische bestemming ligt. LSNed is voornemens om de bestemming van de verworven gronden te laten wijzigen in primair Buisleidingenstraat en een secundaire agrarische bestemming. Dit proces wordt in de loop van 2021 opgestart. Omdat het om een nieuw project gaat waarvoor een bestemmingswijziging nodig is, is het aantonen van de aan- of afwezigheid van relevante emissies van stikstof op grond van de aangepaste stikstofregeling noodzakelijk. Aan te bevelen is om hiervoor ter indicatie een AERIUS-berekening uit te voeren.

Conclusie gebiedsbescherming Natura 2000 Wet natuurbescherming

Van de voorgenomen aanlegwerkzaamheden en het gebruik van de te verwerven percelen zijn geen directe effecten op kwalificerende natuurwaarden te verwachten. Structurele en tijdelijke indirecte effecten van het ruimtebeslag, licht, geluid, bewegingen op nabij en op ruime afstand gelegen (delen van) Natura 2000-gebieden zijn op grond van de afstand, de tussenliggende barrières en het ontbreken van kwalificerende soorten in en om het plangebied uit te sluiten.

De aangepaste stikstofregeling maakt het noodzakelijk om het mogelijke effect van eventuele extra stikstofdepositie afkomstig van machines en transportmiddelen op daarvoor gevoelige habitattypen te berekenen met het hiertoe voorgeschreven rekenmodel AERIUS. Als daaruit inderdaad blijkt dat inderdaad geen overschrijdingen van de depositie op hiervoor gevoelige kwalificerende habitattypen te verwachten zijn is het aanvragen van een vergunning N2000-gebiedsbescherming Wet natuurbescherming niet aan de orde. Als daaruit volgt dat het niet met zekerheid op voorhand uit te sluiten is, is het opstellen van een Voortoets noodzakelijk.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld.

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;

- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage I Verdrag van Bern (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor soorten van de *Vogelrichtlijn (art.3.1)* en *Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5)* geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

De vrijstellingslijsten die in de provinciale verordeningen zullen worden opgenomen, zijn inmiddels voor alle provincies vastgesteld. Via de Verordening Wet natuurbescherming hebben een aantal provincies, waaronder Noord-Brabant en Zeeland, specifieke soorten als schadesoort aangemerkt en andere (bunzing, hermelijn en wezel) van de vrijstellingslijst gehaald. Zeeland heeft haas en konijn in december 2020 van deze lijst gehaald. Hier kunnen in de nabije toekomst opnieuw veranderingen in optreden.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en waarvoor de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is en een geldend belang van toepassing is. Het is ook mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming, mits de voorgenomen activiteit las zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten rond het plangebied. Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF);
- Soortenatlassen en kaarten uit de kennisdocumenten soorten;
- diverse websites. Deze bevatten vaak waarnemingen die nog niet via de NDFF worden geleverd.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op 19 september 2019 is door een ecologisch deskundige van Sweco Nederland B.V. een ecologische verkenning (habitatgeschiktheidsbeoordeling) op de percelen aan de Grindweg bij Woensdrecht uitgevoerd, waarbij de aanwezigheid van en de geschiktheid voor beschermde, niet-vrijgestelde soorten is onderzocht en beoordeeld. De verkenning vond bij hiervoor geschikte weersomstandigheden (half bewolkt, windkracht NO-4 en 16 graden Celsius) plaats. Tijdens het bezoek waargenomen soorten zijn genoteerd. De verkenning brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten en soortgroepen in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

In vervolg op het voorgaande is bepaald in hoeverre effecten op voorkomende beschermde soorten kunnen optreden door de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. Op basis van deze analyse concluderen wij of en voor welke soorten(groepen) eventueel nader onderzoek nodig is.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied, de percelen noordelijk van de Grindweg bij Woensdrecht, bestaat geheel uit gronden die intensief in agrarisch gebruik zijn. Tussen de percelen ligt een brede watergang, langs het huidige beheergebied van LSNed en deze percelen ligt een ten dele

flink met riet begroeide sloot die regelmatig droog valt. Alleen nabij de duiker onder de A58 staat waarschijnlijk permanent water in de sloot.

3.4 Beschermde soorten

Actueel en potentieel voorkomende zoogdieren

Uit het gegevensonderzoek blijkt dat er in de omgeving alleen wel eens een haas gezien wordt. Op de graslandpercelen zijn veldmuizen te verwachten, in de perceelsranden kan een enkele bosmuis, mol of egel leven. De waterspitsmuis is vanwege het ontbreken van schoon open water niet te verwachten. Niet-vrijgestelde soorten als veldspitsmuis en Noordse woelmuis komen in de zeer ruime omgeving van het plangebied niet voor. Vleermuiswaarnemingen zijn niet bekend, en vanwege het sterk open karakter van de percelen is een enkel exemplaar alleen langs de beplanting en bebouwing nabij de Grindweg te verwachten. Waarnemingen van roofdieren als de vos en marterachtigen zijn van het recente verleden en uit de directe omgeving van het plangebied niet bekend. Maar zowel marters als vossen zijn bekend van de nabijgelegen Brabantse Wal en het Markiezaat. Zij kunnen het plangebied incidenteel aan doen voor de jacht op muizen. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn binnen de plangrenzen niet vastgesteld en vanwege het open karakter en agrarische gebruik van deze percelen ook niet te verwachten.

Actueel en potentieel voorkomende vogels

Uit het gegevensonderzoek en de ecologische verkenning blijkt dat op de percelen hooguit eens een kievit een broedpoging zou kunnen doen. Maar ook deze soort is in het recente verleden niet als broedvogel op de percelen waargenomen. Voor broedende vogels geschikte omstandigheden zijn alleen in de bomen langs de Grindweg en langs de watergang en de sloten aanwezig. Het gaat daarbij langs de watergang bijvoorbeeld om een enkel paartje van de wilde eend of van het waterhoentje, in het riet kan een kleine karekiet tot broeden komen. Soorten beschikkend over een jaarrond beschermd, vast nest zijn niet aanwezig en ook niet te verwachten.

Actueel en potentieel voorkomende overige soorten

Het voorkomen van reptielen kan worden uitgesloten. Van deze soortgroep zijn hier én in de omgeving geen vertegenwoordigers aanwezig. Het dichtste bij gelegen leefgebied van een reptielensoort, de levendbarende hagedis, ligt midden op de Brabantse Wal.

Voor algemene en niet-vrijgestelde amfibieën is geen geschikt leefgebied in het plangebied aanwezig: geschikt permanent open water zonder vissen ontbreekt.

Bijzondere of beschermde planten zijn in het plangebied zelf niet aangetroffen en er ook niet te verwachten.

Beschermde, niet-vrijgestelde, vertegenwoordigers van andere soortgroepen (insecten, weekdieren) zijn binnen de plangrenzen niet te verwachten. Geschikte omstandigheden ontbreken ook voor deze soortgroepen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Voor de te verwachten algemene, vrijgestelde zoogdiersoorten zoals muizen en mollen volstaat zorgvuldig handelen, conform de Wnb. De werkzaamheden worden bij daglicht uitgevoerd en zullen eventueel langs de Grindweg jagende vleermuizen niet verstoren. Voor

de voornamelijk nachtelijk actieve marterachtigen en de vos geldt hetzelfde. Een eventueel aanwezige haas kan het werkgebied ontvluchten. Van een voortplantingsplaats in het plangebied is niets gebleken. Door de voorgenenomen werkwijze wordt in overeenstemming met de Wnb gehandeld waar het om zoogdieren gaat.

Broedende vogels genieten bescherming vanaf het moment dat wordt gebroed tot dat het laatste jong het nest verlaten heeft. Aan te bevelen is om de werkzaamheden vóór het vogelbroedseizoen te starten. De werkzaamheden voorkomen dan het vestigen van broedvogels in het plangebied. Als die planning niet haalbaar is en er wordt pas na aanvang van het broedseizoen gestart en gewerkt, dan volstaat het tijdig nemen van een preventieve maatregel (verwijderen vegetatie en/of inzet versturende middelen) die het vestigen van broedvogels voorkomt. De werkzaamheden zijn, als conform het voorgaande gewerkt wordt, daarmee niet van invloed op broedende algemene vogelsoorten binnen of buiten het plangebied.

Van vertegenwoordigers van andere beschermde, bijzondere en niet-vrijgestelde soortgroepen binnen de plangrenzen en het beïnvloedingsgebied daaromheen is niets gebleken. Negatieve effecten van het voornemen op reptielen, amfibieën, planten, insecten en weekdieren kunnen bij voorbaat en volledig uitgesloten worden. Een aandachtspunt wordt niettemin gevormd door amfibieën, met name de bijzonder mobiele rugstreeppad kan zich alsnog vestigen als door graafwerkzaamheden tijdelijk poelen ontstaan. Het nemen van preventieve maatregelen (frozen of draineren van plassen) kan vestiging voorkomen.

Conclusie soortbescherming Wet natuurbescherming

De voorgenenomen werkzaamheden zijn niet van invloed op broedende vogelsoorten omdat de werkzaamheden ruim vóór het broedseizoen opgestart worden of tijdig preventieve maatregelen worden genomen. Broedvogels en vleermuizen beschikkend over een jaarrond beschermd vast nest niet aanwezig. Al dan niet strikter beschermde, niet vrijgestelde grondgebonden zoogdieren zijn hooguit incidenteel foeragerend in de omgeving van het plangebied te verwachten. Daar vinden geen werkzaamheden plaats. Ook zijn ruim voldoende uitwijkmogelijkheden voorhanden, de nachtelijke uren blijven tijdens de uitvoering beschikbaar. Vervolgonderzoek of – procedures zijn niet aan de orde, zorgvuldig handelen volstaat.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN)
 - Weidevogelgebieden
 - Ganzenfoerageergebieden
 - Strategische reservering natuur

Natuurnetwerk Nederland

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening.

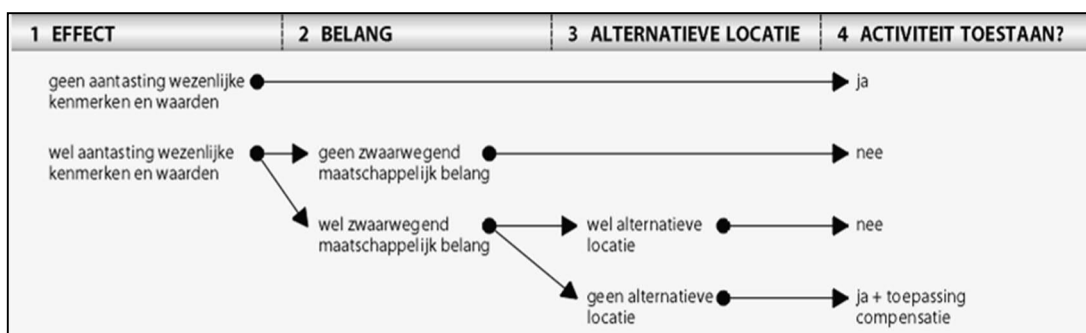
De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincies Noord-Brabant en Zeeland is de externe werking van het NNN niet van toepassing. Wel hanteert zowel de provincie Noord-Brabant als Zeeland een 'nadere uitwerkingszone' van 100 meter rondom het Natuurnetwerk. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Weidevogel- en ganzenfoeragegebieden

In het kader van het provinciaal beleid van Zeeland en Noord-Brabant zijn belangrijke weidevogelgebieden aangewezen. Op deze gebieden is het 'nee-tenzij-beginsel' van toepassing. Bij netto aantasting/verstoring is er sprake van compensatieplicht en moet er sprake zijn van groot openbaar belang en geen alternatieven. Voor ganzenfoeragegebieden is het nee-tenzij beginsel niet van toepassing. De aanwijzing heeft geen consequenties in het kader van ruimtelijke orderingsprocedures.

Strategische reservering natuur

Dit betreft agrarische gebieden die in de provincies Noord-Brabant en Zeeland zijn aangewezen in het kader van internationale verplichtingen, maar geen deel uitmaken van het NNN. Deze gebieden vallen onder het 'nee-tenzij-beginsel'.

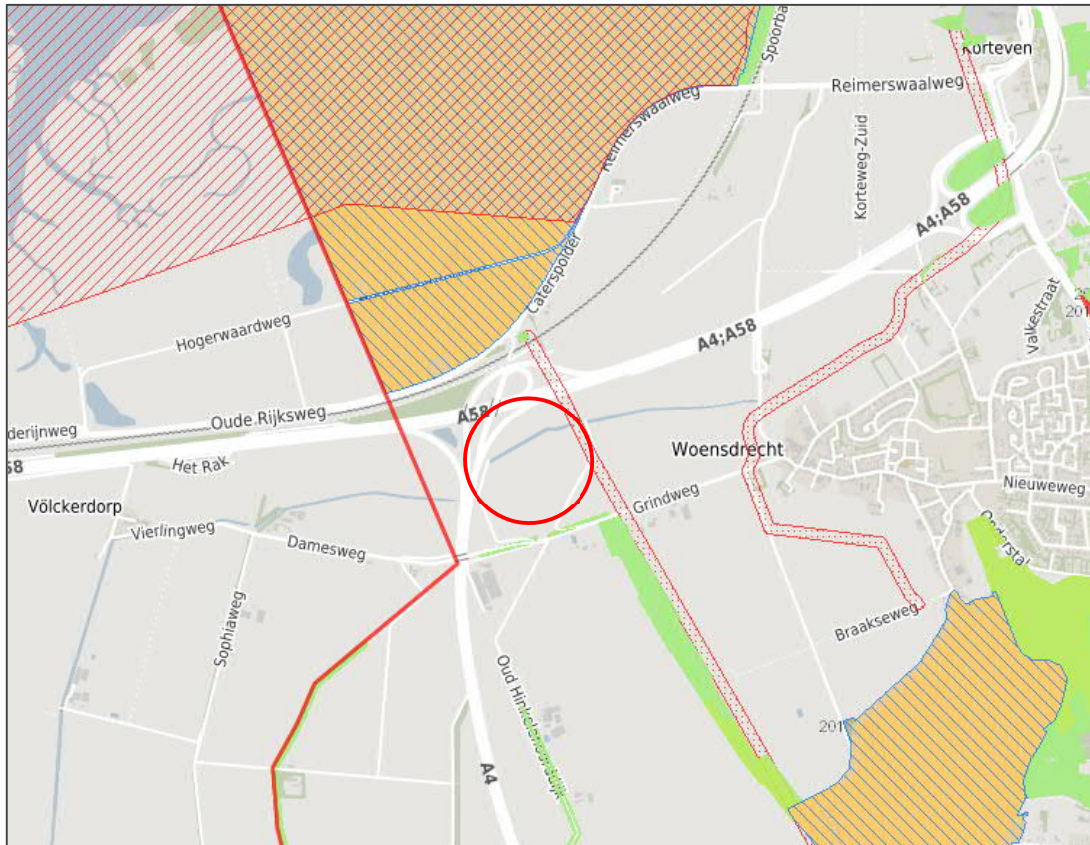

Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

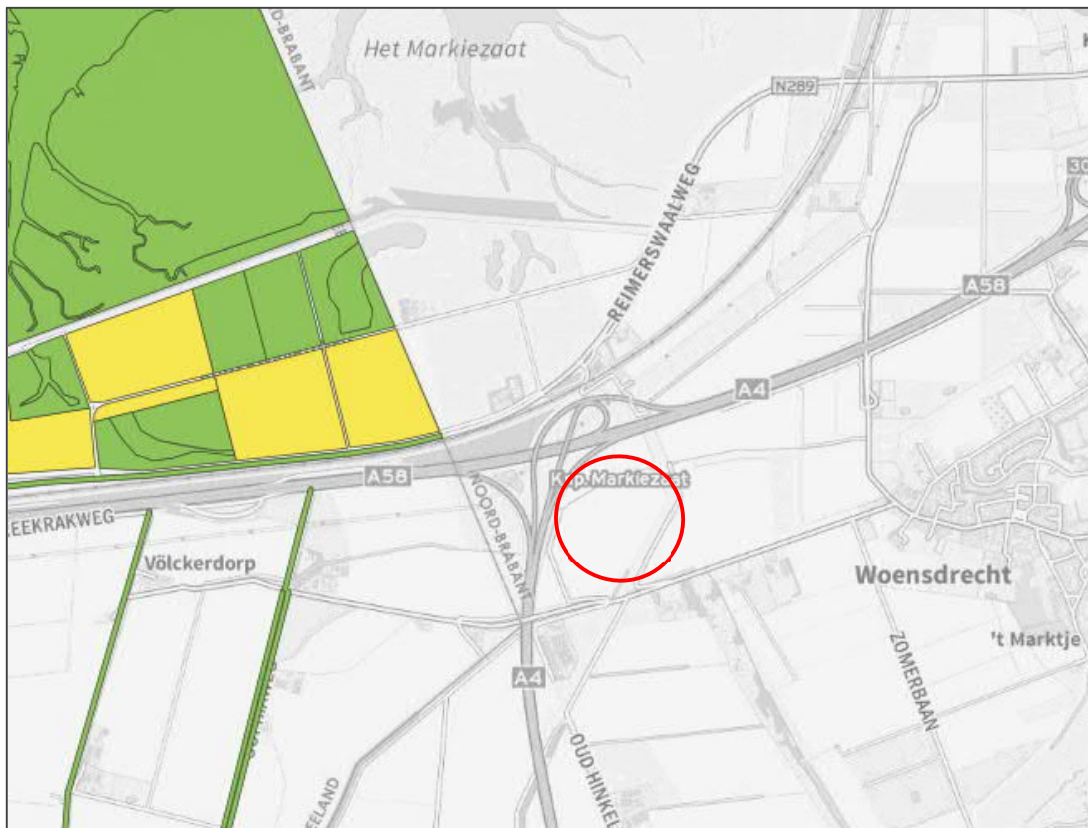
Inventarisatie

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk in Noord-Brabant of Zeeland. Delen daarvan en van het NNN in Zeeland liggen wel in de omgeving, maar meestal maken zij ook deel uit van Natura 2000-gebieden. Dat geldt niet voor de dijk langs de Grindweg, het meest nabij het plangebied gelegen onderdeel van het Brabantse Natuurnetwerk. Belangrijke weidevogel- en ganzenfoeragegebieden of een strategische reservering

natuur zijn in de directe omgeving niet aanwezig. De globale ligging van het plangebied nabij het Natuurnetwerk Noord-Brabant en Zeeland is weergegeven in figuur 4.1a/b.

Figuur 4.1a Ligging plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (Bron: GeoLoket Noord-Brabant)

Figuur 4.1b Ligging plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (Bron: GeoLoket Zeeland)

Analyse en toetsing effecten

De werkzaamheden vinden nabij, maar geheel buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk in Zeeland en Brabant plaats en zijn ook niet van invloed op de natuurwaarden daarbinnen. De werkzaamheden zijn niet van invloed op weidevogel- en ganzenopvanggebieden in de omgeving, die zijn hier niet aanwezig. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Wet natuurbescherming

5.1.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een natuurgebied, maar wel nabij Natura 2000-gebied 'Markiezaat'. Andere Natura 2000-gebieden liggen op afstanden van 3 kilometer of meer van het plangebied. In Natura 2000-gebieden vinden geen werkzaamheden plaats. Kwalificerende soorten behorend tot een nabij- of verder weg gelegen Natura 2000-gebied maken geen gebruik van het plangebied om te foerageren of te rusten. Een direct of indirect verstorend effect van de aanlegwerkzaamheden of het gebruik van de percelen op natuurwaarden als gevolg van licht, geluid of bewegingen binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied is vanwege de afstand, de daartussen liggende bebouwing van het dorp en de zeedijk niet aan de orde.

Een indirect effect als gevolg van extra stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden is op grond van de ligging, de beperkte schaal en de duur van de aanlegwerkzaamheden en de aard van het daaropvolgende gebruik evenmin waarschijnlijk. Vanwege de gewijzigde stikstofregulering en de te doorlopen bestemmingsplan- en/of aanlegprocedures is het ter onderbouwing van die verwachting uitvoeren van een (indicatieve) stikstofberekening aan te bevelen, zo niet noodzakelijk.

Als uit de AERIUS-berekening blijkt dat geen overschrijdingen van de stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitattypen te verwachten zijn, is het aanvragen van een vergunning gebiedsbescherming Wnb niet aan de orde. Directe of indirecte effecten op kwalificerende natuurwaarden in Natura 2000-gebieden zijn dan niet te verwachten. Als een overschrijding niet bij voorbaat geheel uit te sluiten is, kan nader onderzoek in een Voortoets N2000 nodig zijn.

5.1.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

Van niet-vrijgestelde, strikter beschermde zoogdieren zijn hooguit incidenteel migrerende of jagende exemplaren rond en in het plangebied te verwachten. Omdat de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden, in de nabije beplanting niet gewerkt wordt en deze soorten vooral nachtelijk actief zijn blijft het gebied ook tijdens de uitvoering beschikbaar voor bijvoorbeeld een incidenteel jagende of migrerende vos of gewone dwergvleermuis. Ook zijn ruim voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig..

Vogelsoorten beschikkend over een jaarrond beschermd nest zijn niet aangetroffen. Alleen als (delen van) gebouwen gesloopt worden is aanvullend onderzoek naar het gebruik door huismussen noodzakelijk. De werkzaamheden worden in principe ruim voorafgaand aan het broedseizoen uitgevoerd of opgestart. Verstoring van algemene broedvogels is dan niet aan de orde omdat broedvogels afwezig zijn of vestiging tijdig wordt voorkomen. Indien nodig kan ook met preventieve maatregelen voorkomen worden dat zich broedvogels in het plangebied vestigen. De werkzaamheden zijn dan niet van invloed op broedende vogelsoorten.

Er zijn geen voortplantingsplaatsen, vaste verblijfplaatsen of exemplaren van zwaardere beschermde, niet-vrijgestelde reptielen, insecten, weekdieren of planten van het plangebied bekend. Een effect kan worden uitgesloten omdat buiten de plangrenzen geen werkzaamheden uitgevoerd worden.

Samenvattend: de werkzaamheden kunnen in overeenstemming met de bepalingen uit de wet worden uitgevoerd door zorgvuldig handelen en eventueel het nemen van enkele preventieve maatregelen t.a.v. vogels en zoogdieren. Het aanvragen van een ontheffing soortenbescherming Wnb is niet noodzakelijk, tenzij uit nader onderzoek naar te slopen (delen van) panden blijkt dat zij gebruikt worden door huismussen en/of vleermuizen.

5.2 **Natuurbeleidskaders**

Natuurnetwerk Nederland

Van een verlies van oppervlak Natuurnetwerk is geen sprake. Er vinden geen werkzaamheden in delen van het Natuurnetwerk Noord-Brabant plaats. Er is geen nader

veldonderzoek of effectonderzoek noodzakelijk. Maatregelen om effecten te beperken zijn niet aan de orde.

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veldonderzoek	Nader effectonderzoek	Mitigerende maatregelen	Nadere procedure
Wet natuurbescherming, Natura 2000- gebieden	• Geen	• Geen	• Depositie NOx	• Geen	• Voortoets
Wet natuurbescherming, soorten	• Jagende vleermuizen • Algemene broedvogels	• Nee • Nee	• Nee • Nee	• Preventieve maatregelen • Preventieve maatregelen	• Geen • Geen
Natuurnetwerk Nederland	• Geen	• Geen	• Geen	• Geen	• Geen